MUSICA SACRA ZPRAVODAJ
Ročník 20 – 2012, číslo 3 – červenec

On je věrný obraz neviditelného Boha. (Kol 1,15)
Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás. (J 20,21)
Budete mými svědky. (Sk 1,8)
V čem spočívá svědectví těch, kdo věří v Krista? V mluvení o něm? Ne. V tom, že tak jako on je obraz Otce, věřící je obraz Krista. „Křesťan je druhý Kristus" napsal už sv. Augustin.
Kdo byli svatí? Svědkové, representanti Krista. Obraz Krista ve svém prostředí a pro své prostředí.
Kdo mám být já?

o. Karel

(Pokud by odpověď na tuto otázku byla pro tebe, sestro a bratře, neřešitelná křížovka, tak zde je tajenka: Obraz Krista v mém prostředí a pro mé prostředí.)

Liturgické okénko – oslavy Panny Marie a svatých (období červenec – říjen)

„Při slavení ročního okruhu Kristových tajemství uctívá církev se zvláštní láskou také blahoslavenou Bohorodičku Marii a předkládá zbožné úctě věřících památky mučedníků i ostatních světců" (Všeobecná ustanovení o liturgickém roku a o kalendáři, čl. 8).

„... ať se zpěvy ke vstupu, obětování a k přijímání shodují s příslušnou částí mše svaté, se svátkem, nebo liturgickým obdobím..." (Musicam sacram, čl. 32).

Základní a bez výjimky platící pravidlo zní: **písně se vybírají podle formuláře**. Formulář je soubor liturgických textů, které jsou vlastní slavené bohoslužbě. O slavnostech, svátcích a památkách Panny Marie vybíráme písně z Kancionálu z odd. 801 – 820 (po přijímání je vždy vhodná 813 nebo např. antifona *„Budou mě blahoslavit"* s kantikem Panny Marie v notové příloze tohoto čísla Zpravodaje). Při oslavách ostatních svatých vybíráme z odd. 821 – 845 ty písně, které se k danému světci vztahují – buď osobně (písně ke sv. Cyrilu a Metoději, sv. Anně, sv. Václavu apod.) nebo ke skupině svatých, do které světec patří (mučedníci, duchovní pastýři atd.). Pokud k některé oslavě svatých neznáme vhodnou píseň, je možno zpívat píseň obecně ke svatým (840 – 841).

Níže uvádíme liturgické dny, kdy se výběr písní z Kancionálu řídí zvláštními okolnostmi:
- 14. července: nezávazná památka **bl. Hroznaty –** ke vstupu **838/**9. sloka
- 27. července: památka (v Čechách nezávazná) **sv. Gorazda a druhů –** ke vstupu **838/**9. sloka (možno též **828, 829**)
- 31. července: památka **sv. Ignáce z Loyoly –** po přijímání **929** (autor textu)
- 11. srpna: památka **sv. Kláry –** možno hrát písně jako v den sv. Františka z Assisi, tedy po přijímání **909, 928**
- 14. srpna: večer – vigilie slavnosti Nanebevzetí Panny Marie
- 22. srpna: památka **P. Marie Královny** – **802, 807** (viz refrén), na závěr **815**
- 29. srpna: památka **Umučení sv. Jana Křtitele – 121**
- 12. září: nezávazná památka **Jména Panny Marie – 805**
- 14. září: svátek **Povýšení svatého Kříže** – **317, 306, 304,** k přijímání **712**
- 15. září: památka **Panny Marie Bolestné – 311, 314**
- 29. září: svátek **sv. Michaela, Gabriela a Rafaela** – **512** (viz 1. a 5. sloka), na závěr **870** nebo *„Svatý Michaeli, archanděli“* (např. z přílohy tohoto čísla Zpravodaje)
- 2. října: památka **Svatých andělů strážných – 512** (viz 1. a 5. sloka), na závěr **870**
- 4. října: památka **sv. Františka z Assisi – 909, 928** (autor textu)
- 15. října: památka **sv. Terezie od Ježíše – 312** (autorka textu)

Ve farnostech, kde se slouží mše pouze v neděli, je vhodné (po domluvě s knězem) zařadit vždy na závěr píseň, která se váže k nějaké významné liturgické oslavě připadající na den v týdnu (např. v neděli před nebo po slavnosti sv. Cyrila a Metoděje, Nanebevzetí Panny Marie, sv. Václava apod.).

Zpracoval Willi Türk

Zájezd za varhanami tentokrát do Slezska

Dne 12. 5. 2012 uspořádala Musica sacra tradiční zájezd za varhanami. Letošní program opět naplánoval prof. Jiří Sehnal a naši pozornost tentokrát nasměroval do Moravské Ostravy a na přilehlé Hlučínsko. S předpokladem, že se zájezdu zúčastní přinejmenším takový počet účastníků jako při loňském výletu do dolních Rakous jsme zvolili přepravu autobusem. Bohužel, pan profesor se nakonec z role průvodce musel omluvit, neboť byl povolán na questenbergskou konferenci do Jaroměřic nad Rokytnou. V organizačních záležitostech jej proto zastoupil vedoucí SLH Ondřej Múčka. Jako obvykle jsme vyráželi od kostela na Křenové a zamířili přímo na sever do Ostravy, kde byl naším prvním cílem kostel sv. Václava. Cesta nám pěkně ubíhala, zejména poté, co byl pan Postránecký vyzván, aby si své připomínky k míjeným

pamětihodnostem přestal broukat pod fousy a byl mu svěřen mikrofon. Byli jsme tak upozorněni na pustiměřskou rotundu sv. Pantaleona, nejednu zříceninu podél dálnice a z poučného monologu pana Postráneckého vyšlo též najevo, že je zasvěceným znalcem vývoje komunikací na Moravě již od dob římských.

Po příjezdu ke gotickému kostelu sv. Václava v Moravské Ostravě, který sousedí s budovou televize Noe, nás přivítal otec Marcel Puvák s dalšími příznivci varhan z regionu. Hned jsme se vydali na kůr, kde nás již očekával diecézní organolog moravskoslezské diecéze Jiří Krátký. Těžko bychom hledali zasvěcenějšího průvodce, neboť restaurování současných varhan je výsledkem několikaletého úsilí právě tohoto muže, který celý projekt naplánoval, dozoroval a vydal při té příležitosti i zajímavou publikaci. Po příchodu na kůr jsme tak byli seznámeni s historií nástroje, s charakteristikou práce autora Františka Hořčičky a s průběhem restaurování. František Hořčička (1745-1800) byl velmi svébytným varhanářem, který v některých aspektech zcela vybočoval z obecného standardu a v podstatě předběhl dobu o necelých 100 let. To se týká především disponování osmistopého principálu i u positivů bez pedálu, nahrazování některých principálových řad (především Oktávy 4´) kónickými hlasy a stavby četných netypických smíšených hlasů. Zpočátku pracoval na různých místech pro jezuitský řád ve kterém působil jako bratr laik. Po zrušení řádu se oženil a provozoval varhanářství na Ostravsko-Frýdecku. Zdejší nástroj byl těsně před r. 1800 postaven pro Vésku, kolem r. 1865 přestěhován do Vlkovic a v r. 2011 po restaurování ve firmě Kánský-Brachtl konečně přenesen do Moravské Ostravy. Po výkladu jsme si se zájmem prohlédli rekonstruovanou měchovou stolici a někteří z nás si i s chutí zašlapali. Zatímco pak Ondřej Múčka a David Postránecký nástroj přehrávali, byli jsme uvedeni do kostela, kde jsme měli na pozadí ušlechtilých tónů možnost prohlédnout si pozoruhodné nástěnné malby.

Účastníci zájezdu na kůru v kostele sv. Václava v Moravské Ostravě, výklad podává diecézní organolog moravskoslezské diecéze Jiří Krátký (stojící uprostřed před oknem)

Po skončení veškerých produkcí jsme autobusem přejeli do Hlučína, kde se v kostele sv. Jana Křtitele nacházejí nové varhany z r. 2006 od firmy Kánský-Brachtl. Do tajů nástroje nás zde zasvěcoval nejen organolog Jiří Krátký ale též intonér Josef Brachtl, který se svým kolegou právě varhany ladil. Zdejší varhany jsou koncipovány jako replika ranně barokního nástroje zhotovená původními technologiemi. Předlohou pro stavbu skříně byla skříň varhan v dolním kostele v Pezinoku ze druhé poloviny 17. století. Této době odpovídá také rejstříková dispozice, nestylový je pouze rozsah nástroje (C-f3, C-d1) s plnou chromatizací, který prosadil investor. Nástroj je skvostný jak po stránce výtvarné tak zvukové. Mnozí z nás velmi rádi využili možnosti si jej přehrát. Před kostelem jsme se rozloučili s panem Krátkým a spěchali jsme na oběd, který byl objednán v místním hostinci U Bětky. Prajzký řízek byl vynikající, ostatně fortelné paní šéfkuchařce, která na naši spokojenost osobně dohlížela, ani nebylo možno krmi nepochválit.

Po příjemném občerstvení jsme se opět vydali vstříc našemu třetímu a poslednímu zastavení, které bylo naplánováno v Ludgéřovicích. Ve zdejším obrovském kostele se nacházejí dvoumanuálové pneumatické varhany firmy Rieger z r. 1931, restaurované v r. 2005 firmou Robert Ponča - Organs. Nástroj má 47 umělecky intonovaných rejstříků s množstvím roztodivných barev, takže bylo co objevovat. Oproti očekávání však pleno nepůsobí nijak hřmotně, prostor lodi zvuk rychle pohlcuje. Při hraní se dostalo na každého zájemce a mnozí z nás si důkladně prohlédli též celý chrám, obzvláště překrásné oltáře. Ludgéřovický kostel jsme opouštěli za mírného deště naplněni mnoha dojmy.

Exkurze se zúčastnilo 25 milovníků varhan, 6 z nich ale pocházelo z okolí, takže se dopravovali po vlastní ose. Cena za dopravu autobusem pro 19 osob je pak poměrně vysoká. Skutečnost je o to smutnější, že se později dovídáme, že bylo zájemců více, ale zapomněli se nahlásit. Apelujeme proto na všechny příznivce královského nástroje, kteří mají o exkurze zájem, aby sledovali oznámení ve zpravodaji.

Jiří Milota

Varhanní kurz ve Slavkově

Dne 2. června 2012 jsem spolu s ostatními účastníky či frekventanty úspěšně zakončila tříletý varhanický kurz ve Slavkově, k němuž bych ráda sdělila několik osobních a čistě subjektivních myšlenek či zpětných pohledů.

Tak jako u mnohých lidských činností, tak i v tomto případě si jistě mnozí z nás kladli otázky typu „proč to mám dělat, k čemu mi to bude, co mi to přinese, chci to vůbec dělat“ apod., a určitě mnozí z nás také zvažovali výhody a nevýhody spojené se svým rozhodnutím (čas strávený v kurzu místo s rodinou,

volná sobota, plnění dalších úkolů nad rámec pracovních a dalších běžných povinností v životě, cestovní náklady, osobní úspěch a pocit seberealizace, prospěch pro farnost aj.). Dle mého názoru i toto následně ovlivňovalo náš vlastní postoj k průběhu absolvování kurzu, účasti na něm a k plnění „povinností" z něho vyplývajících. Možná i proto byl na počátku kurzu společenský sál slavkovské farnosti zcela zaplněn, a to lidmi v širokém věkovém spektru – od dětí až po seniory. V průběhu tří let řady účastníků napříč věkovým spektrem poněkud prořídly, ale ti nejvytrvalejší a nejzapálenější vydrželi až do úplného konce (nikoliv svého, jen kurzu).

Myslím si, že pro lektory bylo mnohdy velmi náročné připravit přednášku tak, aby její cíl byl naplněn a aby její obsah byl pochopitelný a srozumitelný všem. Jak se ale nakonec ukazovalo, zvládali to výborně. Dle mého názoru bylo evidentní, jaký hluboký zájem, nadšení a vnitřní zaujetí měli lektoři při přednáškách k daným předmětům, s jakou precizností byli vždy připraveni a s jakou snahou se vše získané a nabyté pokusili předat i nám. Velmi si toho cením a vážím si toho, že jsme mohli naslouchat a čerpat od těchto skvělých lektorů. Zvláště přednášky pana Ing. PhDr. Karola Frydrycha byly svým pojetím na kvalitní (to zdůrazňuji) vysokoškolské úrovni, což bylo na jednu stranu naprosto úžasné, na druhou stranu však některými účastníky zatím těžko uchopitelné.

V teoretické části kurzu mně chybělo jen hlubší probrání tématu registrace varhanní hry a vedení sboru, jinak tuto část za celé období hodnotím ze svého pohledu vůči lektorům velmi pozitivně. Mrzí mě ale jedna věc, která se týká kolegů účastníků. Přestože nám lektoři k jednotlivým předmětům a tématům zadávali literaturu, ze které lze více a hlouběji čerpat, přestože nám poskytovali materiály v tištěné i elektronické podobě, přestože nás před zakončením každého předmětu upozorňovali na to, co je důležité vědět apod., a přestože byli ochotni i individuálně konzultovat případné nejasnosti či (náhradní) termíny zkoušek apod., tak i přesto všechno opakovaně někteří účastníci zcela sebevědomě a sebejistě plnili jednotlivé písemné zkoušky formou taháků či ještě hůře – formou opisu přímo z materiálů. Určitě lze namítnout, že toto ve školách vždycky bylo a vždycky bude, že tomu nelze zabránit apod. Ale jestliže se blíže zamyslím nad typem, formou, účelem tohoto studia a „servisem", který jsme ke zdárnému zakončení předmětů měli či mohli využít, tak mně tento způsob plnění zkoušek přijde přinejmenším jako výraz neúcty, nerespektování až drzosti vůči lektorům, jako projev neschopnosti využít svůj vlastní potenciál a jako projev nedostatečné schopnosti pracovat s chybou a případným vlastním výkonnostním neúspěchem.

Praktickou část kurzu hodnotím ze svého pohledu a zkušeností i názorů kolegů ze skupiny PhDr. Williho Türka jako výbornou. Každý z nás měl

možnost svoji dosavadní „hráčskou“ úroveň rozvinout dle svých možností a schopností za výrazné a někdy i velmi důrazné (v dobrém slova smyslu) podpory lektora. Značný vliv sehráli i kolegové a jejich výkony ve hře. Na jedné straně mě (i mnohé další v naší skupině) lepší výkony kolegů znervózňovaly a navozovaly často pocit, že toto já (my) určitě nezvládneme, na druhou stranu to byla ale úžasná výzva, kdy bylo jen na nás, zda ji vůbec uchopíme, a jak se ji pokusíme při všech ostatních radostech a strastech běžného všedního života zvládnout. A do toho ještě ta podpora a důraz lektora! Ale bylo to skvělé, protože jsme nebyli ve skupině rivalové či soupeři, ale kolegové, kamarádi, kdy jsme se navzájem povzbuzovali a sdíleli jsme své úspěchy i neúspěchy ve hře, důvody proč nám to či ono nejde apod.

Své osobní a subjektivní ohlédnutí za uplynulým varhanickým kurzem bych ráda shrnula následovně: Jsem velmi ráda, že jsem měla příležitost být účastníkem tohoto kurzu, který byl smysluplný a naplnil cíle i má očekávání. Jsem velmi ráda za vědomosti a dovednosti, které mě jako varhaníka a člověka posunuly po varhanické i liturgické rovině zase dál a výš. Jsem velmi ráda za to, že jsem se setkávala s lidmi s obdobným zaměřením a smýšlením. A jsem velmi ráda, že jsem měla příležitost naslouchat a učit se od výtečných lektorů.

Šárka Gambasová

Varhanické zkoušky ve Slavkově

V sobotu 2. června skončil zkouškami z varhanní hry tříletý kurz pro varhaníky ve Slavkově. Kurz byl zahájen v roce 2009 a na jeho počátku bylo 60 zájemců. Vyučovaly se tyto předměty: základy liturgiky a liturgické hudby, základní hudební nauka, dějiny chrámové hudby, úvod do gregoriánského chorálu, nauka o varhanách, ale hlavně praktická hra na varhany. Jak už to bývá, postupně zájemců ubývalo, takže závěrečnou zkoušku, skládalo 29 účastníků. Finalisté složili předepsané písemné testy a prokázali, že dovedou doprovázet zpěv lidu v kostele. Pocházeli z 18 farností, jeden z olomoucké arcidiecéze a dva z diecéze ostravsko-opavské. Mezi účastníky převažovaly ženy.

Hra na varhany se ukázala být nejobtížnější disciplinou, protože vyžadovala pravidelné samostatné cvičení pod vedením jednotlivých učitelů. Bohužel ne každý žák byl tak vytrvalý, aby dokázal pravidelně cvičit, což se projevilo v konečném výsledku. Proto dosáhlo z 29 zkoušených 21 kvalifikační skupiny D, zatím co zbylým osmi bylo vysloveno čestné uznání za projevenou snahu se vzdělávat. Je zajímavé, že k nejúspěšnějším hráčům patřila nejmladší účastnice Anežka Šujanová (12 let) a nejstarší absolventka paní Marta Hanáková (62 let).

Poděkování patří obětavým lektorům PhDr. Willi Türkovi, MgA. Davidu Postráneckému, Ing. PhDr. Karolu Frydrychovi, MDDr. Olze Frydrychové, Bc. Ivo Prchalovi a Svatavě Barákové. Kurz by nebylo možné realizovat nebýt

mimořádného pochopení slavkovského děkana P. Mgr. Milana Vavra, který dal k dispozici všechny prostory svého děkanství a vytvořil optimální podmínky s potřebným zázemím pro instruktory i žáky. Výuka varhanní hry probíhala nejen ve Slavkově na pneumatických varhanách, ale i v Křenovicích na moderních mechanických varhanách, v Heršpicích na elektrofonickém nástroji, Hodějicích a Šaraticích. Vyzvednout je třeba také obětavost P. Mgr. Jaroslava Horáka z Dambořic, který vozil svým autem na jednotlivá školení šest svých mladých varhanických adeptů.

Také závěrečné zkoušky z varhanní hry proběhly v téměř přátelské atmosféře. Tréma, která byla u některých zkoušených patrná, se ukázala zcela zbytečná. Nyní je třeba, aby absolventi neusnuli na vavřínech, jak se říká, ale snažili se ve svém oboru nadále se vzdělávat. Při závěrečném obědě zhodnotili lektoři své dosavadní zkušenosti. Ukázalo se, že přes některé nedostatky jsou kurzy na děkanstvích nejlepší cestou k povznesení úrovně venkovských varhaníků, a proto v nich bude Musica Sacra pokračovat.

Jiří Sehnal

Předání kvalifikačních osvědčení

Ve Slavkově u Brna byl v neděli 17. června 2012 slavnostně zakončen tříletý kvalifikační varhanický kurz liturgií zpívaných nešpor Zdeňka Pololáníka (viz JK 084). Předzpěvujícímu PhDr. Willi Türkovi sekundovala čtyřčlenná schola ze Znojma (Svatava Baráková, Eliška Juhaňáková, Lenka Molíková a Natálie Türková) na varhany doprovodil MgA. Ondřej Múčka. Na průběhu liturgie se aktivně podíleli i absolventi kurzu, kteří tak zúročili několikaměsíční nácvik nešpor.

Rád bych vyzdvihl promluvu hlavního celebranta P. PhDr. Karla Cikrleho, který téma varhanické služby rozebral v několika rovinách: poslání varhaníka, varhanická zbožnost, spolupráce varhaníka s knězem, spolupráce s hudebníky ve farnosti, další vzdělávání, členství v jednotě MS, etc. Nemohl jsem si při tom nevšimnout nonverbální komunikace přede mnou sedících absolventů z níž bylo patrné, jak moc jim otec Karel mluví z duše. Je škoda, že tuto promluvu slyšelo jen pět koncelebrujících kněží – apropo, že tak málo duchovních přišlo podpořit svoje varhaníky má svoji výpovědní hodnotu... Poté následoval slavnostní akt předání kvalifikačních osvědčení absolventům kurzu a provedení sborové skladby *Plně zvučně* Bohuslava Korejse za řízení Willi Türka. Krásnou tečkou liturgie byla závěrečná improvizace MgA. Davida Postráneckého vystavěná z výrazových prostředků moderní řeči.

Absolventi kurzu se svými knězi a vyučujícími

Na závěr bych chtěl poděkovat P. Marku Slatinskému, P. Kamilu Sovadinovi a P. Milanu Vavrovi za to, že nám nezištně umožnili výuku na kůrech v Šaraticích, Křenovicích, Heršpicích a ve Slavkově u Brna, panu děkanu Milanu Vavrovi též za výborné zázemí, zapůjčení pomůcek pro hladký průběh výuky (dataprojektor, CD přehrávač, kopírku) a za zajištění výtečného agape. Poděkování náleží také prof. PhDr. Jiřímu Sehnalovi, CSc. a PhDr. Karlu Cikrlemu za dílčí přednášky, lektorům MgA. Davidu Postráneckému, Svatavě Barákové, MDDr. Olze Frydrychové, Bc. Ivo Prchalovi, Janu Šprtovi, zvláště však předsedovi jednoty Musica sacra PhDr. Mgr. Willi Türkovi, který byl hlavním protagonistou projektu, z něhož vzešlo 21 kvalifikovaných varhaníků – ti jsou bezesporu nemalým vkladem do regionu. V pořadí šestý kurz pro chrámové varhaníky ve Slavkově u Brna byl zakončen vskutku slavnostně, byl radostí i podnětem k dalšímu takovému počinu, jež od října 2012 začne v Třebíči.

Karol Frydrych

Poselství chrámovým sborům

které se účastní Sborování pořádaného jednotou Musica sacra (květen – červen 2012)

Drazí účastníci Sborování
pořádaného jednotou Musica sacra,
milé sestry, milí bratři,

rád bych vás pozdravil a poděkoval, že jste si při časových nárocích plynoucích z povinností v rodině, zaměstnání a služby v církvi udělali čas a přijeli na toto Sborování.

Děkuji vám i vašim sbormistrům za službu, kterou konáte a za čas a energii s tím spojenou. Chtěl bych vás také povzbudit a říci: Važte si možnosti zpívat v chrámovém sboru a buďte na to hrdí. Kolik je těch, kdo tuto možnost nemají, je stále mnoho farností, kde žádný sbor není... Zpívat v chrámovém sboru je ale daleko víc, než jen ušlechtilou zálibou. Je to současně i duchovní formace obsahem zpívaných textů i možnost, jak rozvíjet svou vnímavost vůči ostatním lidem.

Druhý vatikánský koncil v Konstituci o liturgii říká: *„Členové chrámového sboru vykonávají skutečnou liturgickou službu. Proto ať plní svůj úkol s upřímnou zbožností a podle řádu, jak se sluší na tak vznešenou službu a jak to právem od nich očekává Boží lid..." (čl. 29).* Kéž se vám to daří stále dokonaleji a kéž k tomu přispěje i dnešní Sborování.

K tomu vám všem ze srdce žehnám.

Váš biskup Vojtěch

***

<u>Regionální Sborování v Jimramově</u>

Sdružení ekumenických sborů Jimramova a okolí uspořádalo dne 20. 5. 2012 nesoutěžní přehlídku chrámových sborů Vysočiny. Pozvání do Jimramova přijaly čtyři chrámové sbory.

V krásném květnovém dni jsme se začali scházet od 13 hod. v kostele Narození Panny Marie v Jimramově, kde byl prostor pro akustické zkoušky.

Ve 13:30 byly všechny sbory připraveny na zkoušku společné skladby a během čtvrt hodiny jsme si byli jisti, že skladbu bez problémů zvládneme. Vše bylo připraveno a přehlídka mohla začít.

Ve 14 hodin po úderu zvonu zazněla varhanní skladba Ceremoniál G. Nobese, kterou přednesl varhaník evangelického kostela v Jimramově Miroslav Kadeřávek. Po ní vystoupil čestný host festivalu otec Karel Cikrle, přivítal všechny účastníky jménem jednoty Musica Sacra a přečetl poselství otce biskupa k letošnímu Sborování. Všechny sbory a přátele sborového zpěvu přivítal také místní farář P. Pavel Vybíhal.

Nejprve všichni zpěváci nastoupili před oltář a zazpívali společně Aleluja O. Múčky a P. P. Vrbackého. Osmdesátičlenný sbor hrál sice proti posluchačům přesilovku, to však nic neměnilo na radosti, se kterou si všichni skladbu zazpívali. Aleluja znělo chrámem jako velká oslava vyvrcholení velikonoční doby.

Přehlídku jednotlivých sborů začal chrámový sbor od sv. Jakuba z Poličky a předvedl skladby J. Břízy, B. Urbance, A. Tučapského, Zd. Pololáníka a S. Rachmaninova. Druhý sbor od sv. Mikuláše z Lísku zpíval A. Michnu, W. A. Mozarta a písně starých kancionálů. Potom nastoupil sbor od sv. Václava ve Zvoli a potěšil nás krásnými mladými hlasy skladbami A. Michny, S. Jelínka a V. Zažínalové. Nakonec vystoupilo místní sdružení chrámových sborů Jimramov-Sněžné a společně zazpívalo skladby O. Múčky, J. Ruttera a G. Gastoldiho.

Sbor z kostela sv. Mikuláše v Lísku

Sbory byly vyrovnané, každý měl svoji přednost a i své slabé místečko, ale o to vůbec nešlo. Je samozřejmé, že jsme mezi sbormistry při následujícím agape v Karafiátově síni evangelické fary trochu hodnotili, ale spíše jsme si objasňovali situaci, ve které sbory vytváříme a snažíme se udržet tradici sborového zpěvu na Vysočině. Nikde není situace ideální, ale shodli jsme se na tom, že sbor není pro předvádění schopností sbormistra, ale pro vytváření společenství ve farnosti.

Agape rychle uběhlo. Někteří zpěváci nás museli opustit, ale i tak se asi 40 vytrvalců sešlo znovu v 17 hodin v kostele, aby se připravilo na večerní bohoslužbu. V 17:30 jsme zazpívali mariánské nešpory podle Kancionálu a závěrečnou skladbu „Jásejte vstříc Bohu všechny země“ od P. K. Břízy.

Pěkné květnové nedělní odpoledne proběhlo v příjemném duchu a při rozchodu jsme si přáli, abychom za dva roky mohli znovu uspořádat podobné setkání, abychom se na něm všichni ve zdraví sešli a podařilo se nám přilákat další sbory z okolí.

Antonín Bradáč, vedoucí sdružení ekumenických sborů

Regionální Sborování v Bílovicích nad Svitavou

V sobotu 26. května proběhlo v kostele Sv. Cyrila a Metoděje regionální Sborování.

Jelikož se z původních čtyř účastníků nakonec nemohly zúčastnit tři sbory, vystoupily na sborovém setkání kromě domácího chrámového sboru smíšený sbor Kantiléna z Brna a vokální ansámbl Musica da Camera Brno.

Koncert zahájil Bílovický amatérský chrámový sbor pod vedením Bronislava Tomáše s několika kratšími duchovními skladbami. Vystoupení působilo svěžím dojmem. Sbor se v posledních letech v projevu zlepšil a na jeho členech je vidět, že zpívají s chutí.

Jako druhý v pořadí vystoupil smíšený sbor Kantiléna pod vedením Martina Franzeho. Sbor navazuje na tradici jednoho z nejznámějších dětských sborů (nejen z Brna). V jeho podání zazněly 4 skladby V. Miškinise. Posluchači ocenili především příjemnou vokální barvu a muzikální projev.

Třetím a posledním účastníkem byl vokální ansámbl Musica da camera Brno, který se řadí mezi nejlepší komorní sbory ve své kategorii. Ansámbl pracuje pod uměleckým vedením Martina Franzeho a Štěpána Policera. Na koncertě však tentokrát vystoupil „pod taktovkou“ Lukáše Sotoláře s výběrem několika částí cyklu Vsenočnoje bděnie ruského skladatele S. Rachmaninova. I když je tento cyklus určen spíše pro velké sbory, působil v podání šestnácti zpěváků velmi přesvědčivým dojmem.

Na závěr bylo všemi sbory i zájemci z řad návštěvníků provedeno Ecce panis A. Lottiho, jež bylo příjemnou tečkou za odpoledním Sborováním.

Pořadatelé děkují sborům za jejich účast. Poděkování patří také všem, kteří jakýmkoliv způsobem pomohli s organizací.

Martin Franze

Regionální Sborování v Třebíči

V sobotu 9. června se v třebíčském kostele sv. Martina konalo již podruhé regionální kolo Sborování. Tentokrát se zúčastnilo pět sborů. Kromě dvou domácích to byly sbory, které se na této akci představily poprvé. V programu byli autoři i interpreti zastoupeni v celé šíři. Skladatelé minulých století vedle současníků, sbory s mezinárodními zkušenostmi, i ty, které jsou na samém začátku.

Sbor při kostele sv. Stanislava z Jemnice a Jemnické Divertimento

Pořadatelský Svatomartinský sbor uvedl ze současné tvorby např. Ejhle, Hospodin přijde pražského skladatele J. Laburdy, ze starých mistrů byli zastoupeni A. Scarlati a W. Byrd. Sbormistr a neúnavný organizátor hudebních akcí Ladislav Šabacký nám představil chrámový sbor z Jaroměřic nad Rokytnou, který se prezentoval skladbami Bortňanského, Händela, ale také sbory svých dřívějších sbormistrů B. Pokorného a A. Kunsta. Sbor z poutního místa Přibyslavic zahájil svoji činnost teprve nedávno a účast na přehlídce byla vlastně jeho prvním koncertním vystoupením. Zazpíval písně ze starých

kancionálů, ale také např. Jelínkovu Jitřenku. Svůj projev obohatil v některých skladbách sólovými houslemi. Jeho sbormistrem je Pavel Maxa. Serafín z Třebíče - Jejkova je také sborem mladým, a to nejen dobou trvání, ale i věkem zpěváků. Kromě skladeb z domácí dílny, s doprovodem flétny a klavíru, zazněly také sbory M. Praetoria, A. Brucknera nebo B. Korejse. Kvalitní provedení je především zásluhou sbormistryně Veroniky Hrůzové a jejkovského varhaníka Karla Tomka. Vyvrcholení přehlídky obstaral chrámový sbor při kostele sv. Stanislava z Jemnice, který má tradici delší než celé století. V současné podobě zpívá od roku 2000 a vystoupil s malým smyčcovým doprovodným ansámblem - Jemnickým Divertimentem. Pod vedením dirigenta Josefa Hofbauera nám předvedl tři části Kwiatkowského mše, Estovo Ave Maria a Pololáníkovu Znělku. Na samý závěr programu si všichni zazpívali drobnou skladbičku francouzského sbormistra Foltzera, kánon Domine Deus gloriae. Zapojili se i návštěvníci přehlídky, kteří měli připravené party. Sbory zůstaly v lavicích, celý prostor byl rozdělen na čtyři části, pátou obstaral mužský sbor na kůru, a tak se opravdu mohutně rozezněl celý prostor kostela. Potom členové pořadatelského sboru připravili pro ostatní občerstvení v klubovně a učebně, které se spolu s kůrem a sakristií staly zázemím pro účinkující. Tak jsme se mohli v zájemně poznat, vyměnit si názory a zkušenosti. Myslím, že všichni byli potěšeni poselstvím našeho otce biskupa Vojtěcha, které nám při svém přivítání zprostředkoval třebíčský děkan P. Jiří Dobeš. Podle ohlasů účinkujících i vyjádření z řad obecenstva lze říci, že se Sborování vydařilo. A tak bych na závěr použila ještě jedno poselství, trochu starší, totiž pozdrav Adama Michny z roku 1647, kterým svatomartinský sbormistr a organizátor celé akce Jaroslav Paik přehlídku uzavřel: Laskavý a pobožný zpěváku, co zpívati budeš, to pobožně zpytuj, co jak zpytuješ, to k srdci svému připusť, a dobře se měj!

Petra Procházková

Regionální Sborování v Boskovicích

Kostel sv. Jakuba v Boskovicích přivítal v neděli 10. června odpoledne účastníky regionálního Sborování. Nabídku na tuto přehlídku přijaly pouze čtyři sbory, ač osloveno jich bylo nejméně dvakrát tolik. Ale bohužel účast na jiných akcích, nemoc anebo obavy z veřejného vystoupení jim nedovolily se našeho Sborování zúčastnit. A tak se v Boskovicích sešly: Svatojánský chrámový sbor ze Svitávky, komorní sbor Carpe diem z Letovic, Cantus Morkovice a domácí chrámový sbor od sv. Jakuba. Menší počet sborů dal zpěvákům větší prostor na jejich vystoupení. Všechny na začátku přivítal místní farář M. Šudoma. Poté bylo přečteno povzbudivé poselství sborům našeho biskupa Vojtěcha Cikrleho. A pak už se jen radostně zpívalo. Myslím, že repertoár a výkon všech zúčastněných byl velmi kvalitní. Při přehlídce postupně zazněly skladby všech období. Od B. M. Černohorského, A. Michny, přes J. Brahmse, F. Schuberta,

C. Francka až po A. Tučapského, P. Ebena a Z. Pololáníka a další. Po přehlídce se umoudřilo i počasí, a tak se sbory mohly společně potkat na farním dvoře, kde pro ně bylo připraveno občerstvení, při kterém si mohly navzájem vyměnit své dojmy a zkušenosti. Myslím, že se tato akce vydařila a všichni odcházeli spokojeni a těší se na další setkání.

Jiří Pohl

Chrámový sbor od sv. Jakuba, Boskovice

Regionální Sborování v Brně

V neděli 24. června 2012 se v katedrále sv. Petra a Pavla uskutečnilo setkání sborů brněnského děkanátu. Po úvodním slovu místního regenschoriho Petra Kolaře pozdravil všechny přítomné i Mons. Jiří Mikulášek, který připomněl, jak těžké bylo vyvíjet hudební aktivity na poli církevní hudby v době náboženské nesvobody. Zavzpomínal také, kterak sám zpíval ve sboru pod taktovkou přísného P. Josefa Olejníka. Nechybělo rovněž krátké duchovní slovo, zamyšlení nad vznikem skladeb barokního Mistra J. S. Bacha a povzbuzení pro účinkující. Poté následovala přehlídka sborů.

Jako první vystoupil **Dómský smíšený sbor Brno**, který bezesporu těžil z důkladné znalosti místních akustických poměrů. Ačkoli nebyl v kompletní sestavě, zpíval jistě a s velkým nadhledem. Petr Kolař přitom ukázal, jak

multifunkční musí mnohdy varhaník být – paralelně s hrou na královský nástroj dokázal zpívat i dirigovat. Interpretovat takto Bachovo *Jesus, bleibet meine Freude*? Rutina.

Poté vystoupila **Schola Kohoutovice „Kůrnice“**. Nechci zde polemizovat nad názvem tohoto seskupení (13 žen + 3 muži), který nepovažuji za šťastný, spíše se pozastavit nad tím, proč tento sbor odzpíval celý repertoár a capella, když intonační přesnost není zrovna jeho ozdobou…

Příjemným překvapením byl naopak **Chrámový sbor svatého Augustina**, který potěšil nejen kvalitním repertoárem (A. Lotti: *Ecce panis angelorum*, H. L. Hassler: *Cantate Domino*, W. Byrd: *Ave verum corpus*, V. Říhovský: *Ave Maria*), ale i jemným a ušlechtilým zabarvením vokálů. Na adresu tohoto tělesa nutno dodat, že od minulého Sborování učinilo obrovský kvalitativní posun. Nový sbormistr Pavel Kyncl mě nadchl procítěnou gestikulací, ve které nezapřel emeritního primária stejnojmenného smyčcového kvarteta, jeho povely byly přesné a maximálně funkční.

Velmi dobrý dojem na mě udělal **Královopolský chrámový sbor** v čele s dirigentem Janem Hanáčkem. Repertoár (T. L. de Victoria: *Jesu dulcis memoriam*, H. L. Hassler: *Missa Secunda – Kyrie, Sanctus*; N. Kedrov: *Pater Noster;* Z. Pololáník: *Hymnus k Nejsvětější Trojici*) snoubil posluchačskou atraktivitu s kvalitou. Na sboru mě zaujala kultivovanost, jasná barva, svěžest a přesvědčivost interpretace.

Bezesporu největším překvapením byl pro mě výkon **Scholy Cantorum Prostějov** sestávající z 19 žen a 8 mužů. Tato početní disproporce však kupodivu vůbec nebyla znát na výsledném zvuku tělesa, které vsadilo na a capellové skladby D. Bortnianského. Oceňuji zde dramaturgickou racionalitu – byl zvolen takový repertoár, který sbor s nadhledem zvládl. Členové sboru zpívali navíc s velkou chutí, svěžestí a velmi přesvědčivě. Spojení s dirigentem Petrem Kolařem se tady jevilo jako nanejvýš šťastné a funkční.

V pořadí šestý vystoupil **Dómský komorní sbor Brno**, jenž působí při Základní umělecké škole se zaměřením na církevní hudbu v Brně. Tři interpretované žalmy *Cantus Laetitiae* Zd. Pololáníka patřily bezesporu k tomu technicky nejnáročnějšímu, co na Sborování zaznělo, navíc vše a capella. Ačkoli bych uvítal pestřejší dramaturgii, nemůžu neobdivovat jemnost a kultivovanost hlasů. Sbormistryní Dómského komorního sboru Brno je Dagmar Kolařová.

Jako poslední vystoupil **Zábrdovický chrámový sbor** s dirigentem Zdeňkem Hatinou, který působí na kůru kostela Nanebevzetí Panny Marie v Brně-Zábrdovicích již úctyhodných padesát let. Zábrdovický ansámbl zdobilo nadšení, velký dynamický rozsah a nevšední repertoár (V. Říhovský: *Česká mše, op. 74 – Kyrie, Gloria;* Z. Hatina: *Liturgická mše, op. 20 – Credo, Sanctus, Agnus;* F. Suchý: *Hymnus*), který byl interpretován za působivého varhanního doprovodu P. Kolaře.

Vyvrcholením přehlídky se stalo provedení anonymu *Alta trinita beata* a Mozartova *Ave verum corpus* v interpretaci všech účinkujících, varhanního doprovodu Zdeňka Hatiny a řízení Petra Kolaře. Poté následovalo agape na Petrově č. 2.

Provedení společných skladeb v interpretaci všech účinkujících

Z regionálního Sborování v Brně jsem měl velmi dobrý pocit. Svojí pestrostí mně připomínal hudební raut s ochutnávkou kompozičních skvostů všech epoch. Byť žádný z výše uvedených sborů nedosahuje preciznosti Kantilény, celková úroveň byla velmi slušná. Potěšil také dopis otce biskupa. Patnáctý ročník nesoutěžní přehlídky chrámových sborů potvrdil, že pořádání takových akcí má smysl a zdaleka zde nejde jen o repertoárovou inspiraci či vzájemná setkávání... Velké poděkování patří nejen zúčastněným sborům, ale především Petru Kolařovi, který roli moderátora, sbormistra, varhaníka, dramaturga a organizátora zvládl na výbornou.

Karol Frydrych

Zpěv a hudba o Velikonocích 2012

Boskovice

O Velikonocích jsme v kostele sv. Jakuba v Boskovicích zpívali: A. Michna z Otradovic – Missa IV.; G. F. Händel – Buď tobě sláva; H. L. Hassler – Aleluja; J. Gruber – Terra tremuit; V. Říhovský – Raduj se nebes královno a G. B. Alovisi – In puritate cordis mei (duet soprán, tenor).

Jiří Pohl

Brno – katedrála sv. Petra a Pavla

Během velikonočních svátků v katedrálním chrámu sv. Petra a Pavla v Brně zněla rozličná hudba. Květná neděle patřila kompozicím J. S. Bacha např. písni Jezu Kriste Tobě díky, chorálu Jesus bleibet meine Freude a kantátě O Jesu Christ, du bist meins Lebens Licht, kterou jsme nově nastudovali pro letošní Velikonoce. Na Zelený čtvrtek a Velký pátek zazněly a capellové sbory skladatelů G. P. da Palestriny, T. L. Victorii, J. H. Galluse, J. Berchema, A. Lottiho a dalších. Nově jsme nastudovali sbor od A. Tučapského Pater mi. Chorální pašije zazpívala Svatomichalská gregoriánská schola pod vedením J. Gerbricha. Bílá sobota patřila již tradičně provedením liturgických zpěvů J. Olejníka v podání Dómské scholy. Pro neděli Zmrtvýchvstání Páně byla nastudována Dómským smíšeným sborem Brno a Orchestrem katedrály sv. Petra a Pavla premiéra nové mše pana Vladimíra Böhma Missa brevis in F ad honorem Beatam Mariam Virginem pro sóla, smíšený sbor, orchestr a varhany. Na varhany doprovázel David Postránecký. Řídil Petr Kolař. O vřelém přijetí svědčí i trojí potlesk účastníků této slavnostní bohoslužby. Dómský smíšený sbor se také postaral o premiéru této mše v Rakousku, kde vystoupil v červnu ve městě Schladming.

Petr Kolař

Brno – Kohoutovice

V místní kapli zazněly během letošních Velikonoc tyto skladby: Allelúia (Jednotný kancionál č. 411); W. A. Mozart – Ave verum corpus; C. Franck – Panis angelicus a W. A. Mozart – Laudate Dominum.

Irena Veselá

Brno – sv. Augustin, Masarykova čtvrť

Večerní mše na Zelený čtvrtek: A. Lotti – Ecce panis a C. Saint-Saens – Ave verum; při následné adoraci: J. Gallus – Ecce quomodo moritur; J. S. Bach – Jesu Tys má radost; V. Říhovský – Adoramus Te Christe a zpěvy z Taizé. Smíšený chrámový sbor dirigoval prof. Pavel Kyncl.

Boží hod velikonoční: W. A. Mozart – Missa brevis in G pro sóla, smíšený sbor a orchestr a W. A. Mozart: Aleluja. Účinkovali: H. Škarková – soprán, J. Wallingerová – alt, J. Tuček – tenor a J. M. Procházka – bas, Smíšený sbor a orchestr chrámu sv. Augustina dirigoval prof. Pavel Kyncl.

Zdenek Laudát

Starý Lískovec

Velký pátek: Hopodine pomiluj ny – arr. F. Emmert a A. Jelínek – Kriste, Kriste, odpust nám.

Velikonoční vigilie: G. de Marzi – Aleluja; K. Lange – Esto Les Digo a J. Swider – Cantus Gloriosus (nahrávku provedení této skladby najdete na: http://www.youtube.com/watch?v=770BppVgRJA.

Petr Janda

Šaratice

V průběhu Velikonoc byly v chrámu sv. Mikuláše v Šaraticích provedeny skladby: J. S. Bach – Jesu bleibet meine Zier; G. B. Pergolesi – Stabat mater dolorosa (1. část Stabat mater); J. Gallus Handl – Ecce, quomodo moritur iustus; T. L. de Victoria – Popule meus; D. Read – Calgary; A. V. Michna z Otradovic – Plesej všecko stvoření; K. V. Holan Rovenský – Surrexit Christus hodie; C. Franck – Panis angelicus; M. Vulpius – Vítězný Pán; J. Olejník – Hymnus ke sv. Duchu; Kašpar – Pašije (závěrečná část); J. S. Bach – Air. Hudební produkce zazněla v interpretaci M. Tesáčkové (mezzosoprán), O. Frydrychové (alt), Šaratického chrámového sboru, L. Friesové (příčná flétna), K. Frydrycha (varhany) a J. Švehly (trubka), který sbor řídil.

Karol Frydrych

Uherské Hradiště

Ve farním kostele sv. Františka Xaverského zazněla na Boží hod velikonoční následující hudba: M. Vulpius – Surrexit Christus; L. Delibes – Messe Bréve (části Kyrie, Gloria); sekvence Victimae paschali laudes; P. Šmolík – Alleluia. Pascha nostrum; Credo z Mussa mundi; O. Ravanello – Haec dies; L. Delibes – Sanctus, Benedictus, Agnus Dei; L. Delibes – O salutaris hostia a C. Franck – Panis angelicus.

Karel Dýnka

Vranov nad Dyjí

Vranovský chrámový sbor zpíval na všech důležitých liturgických obřadech. Vše začalo Květnou nedělí a končilo slavností Seslání Ducha Svatého. Základní kámen repertoáru sboru tvořily zpěvy z Taizé (Adoramus te domine, Ubi caritas, Zůstaňte zde) a Olejníkovy antifony, které po liturgické hudební reformě zůstaly nepřekonané z hlediska jejich textové vhodnosti (antifony na Květnou neděli,

Zelený čtvrtek a na slavnost Seslání Ducha Svatého). Dále zazněla Velikonoční motelula I, Velikonoční a Svatodušní sekvence od P. Z. Ang. Mičky. Mimo těchto zpěvů zazněly i sborové skladby od A. V. Michny z Otradovic (Plesej, všechno stvoření), M. Vulpiuse (Vítězný Pán) a starobylý zpěv z luteránské doby – Soudce všeho světa Bože.

Ivo Prchal

Vyškov

Chrámový sbor při kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Vyškově zazpíval ve všech významných velikonočních dnech. Již na Květnou neděli zaznělo při průvodu s ratolestmi radostné Hosana, hosana a při pašijích působivý zpěv Ukřižovaný Kriste. Pro Zelený čtvrtek sbor nastudoval skladbu J. Waltera Mocný Bože při Kristovu. Na Velký pátek sbor doprovázel liturgii zpěvem A. Michny z Otradovic Plačte, andělové a Improperii S. Jelínka. Samotnou velikonoční radost umocnila skladba G. F. Händla Buď tobě sláva, Z. Pololáníka Zvon bouří za svítání a jásavé Alleluja in Des.

Jaroslav Lindr

Znojmo – sv. Mikuláš

Schóla od sv. Mikuláše zpívala mimo vlastní liturgické zpěvy Velikonočního třídenní sbory Vstal jsem z mrtvých od P. A. Mičky a Nuž všichni věrní vesele V. A. Michny z Otradovic. Při biřmování o 7. velikonoční neděli zazněl sbor Duch Svatý s nebe sestoupil od M. Vulpiuse.

Willi Türk

O některých dosud přežívajících varhanických nešvarech i v Brně

V druhé polovině 19. století, kdy se v kostele zpívalo velmi pomalu a s pauzami, považovali varhaníci za pěkné vkládat mezi jednotlivé fráze vlastní kudrlinkové fantazie nebo skupiny několika vložených ozdobných tónů. Tuto praxi najdete v tištěné podobě ještě ve varhanních doprovodech k Bečákovou kancionálu z roku 1852 (autor Alois Blahoslav) a reformnímu Bradáčovu kancionálu z let 1863-1864 (autor Josef Müller). Dnes, kdy se zpívá mnohem rychleji a svižněji (rytmicky!), ztratil tento způsob zdobení doprovodu smysl a svědčí pouze o varhaníkově snaze předvést se: Podívejte se, jak já to umím! K velkému údivu však jsem se s tím opět setkal.

Neustálý nešvar je doprovázet sbor o 15-20 hlasech s mizivým počtem tenorů silnými rejstříky. Výsledek: je slyšet jen soprány a beztvarou masu zvuků, ale sbor ne. Navíc si varhaník myslí, že musí brát dynamické pokyny p, mf, f, ff doslova a na Amen spustí celý stroj. Kdo má ten rámus poslouchat

a kam se poděla kultura tónu? Vždycky je lepší doprovázet sbor slabšími hlasy, než jej překřikovat. Zesílení má být patrné hlavně ve sboru, ale ne na varhanách. Pokud nehrají varhany sólo nebo to není odůvodněno něčím jiným, neměly by užívat hlasů nad 4´. Varhany sbor doprovázejí, ale nekoncertují. Nemluvím pochopitelně o skladbách, ve kterých mají varhany koncertantní sólo (organo concertato).[1]

Dalším zlozvykem je rejstříkování válcem. Šmejdění nohou po válci není rejstříkování, ale svědčí o neznalosti varhaníka rejstříkovat. I když je to z hlediska rychlé změny dynamiky pohodlné, posluchač pozná, že jde o stereotyp, který se do doprovodu občas barevně a silou jen trefí. Válec je určen pro crescendo nebo decrescendo, ale ne pro rejstříkování. Když si nastavíte určitou kombinaci a pak použijete předem nastaveného válce, dojde k zesílení (zeslabení), které nemusí organicky navazovat na to, co jste měli před tím nastaveno.

Stále převažuje názor, že slavnostní hra vyžaduje tutti. Není to pravda. Slavnostnost se nemusí vyjadřovat jen silou a hlučností. Dobrý varhaník nepotřebuje tutti k vyjádření radosti, slávy, nadšení, díků atd. Nejsem proti tutti, ale spoléhat jen na „celý stroj" je velice snadné, upřímně řečeno, laciné. S tím souvisí další zlozvyk: nadužívání spojek. Tutti se všemi spojkami zní na většině pneumatických varhan uřvaně, málokdy ušlechtile a postrádá barevnost, pro kterou je varhanní zvuk tak ceněn.[2]

Je žádoucí, aby bohoslužba byla uvedena a ukončena varhanní hrou. Ale kdo z nás dokáže smysluplně improvizovat 5 minut, aby to nebylo páté přes deváté? Proto Vás prosím, alespoň na velké svátky si nastudujte nějaké tištěné preludium a postludium, abyste nemuseli spoléhat jen na svou dis- nebo indispozici a na ono nešťastné tutti. Vždyť je to laciné a Pána Boha nedůstojné.

A konečně ještě drobnost. Ač máme skoro v každém kostele převelice drahý fungující hudební nástroj, kterému se říká varhany, nosí si tzv. scholy do kostela

[1] Jen mimochodem. Vždycky se bavím, když slyším z rozhlasu, kdo hrál varhanní part ve mši W. A. Mozarta nebo J. D. Zelenky. Vždyť jeho part je běžný generálbasový doprovod na stejné úrovni jako part všech ostatních hráčů. Podle toho by se slušelo vyjmenovat i všechny hráče orchestru. Pokud se vysílá sólová skladba na varhany, chybuje rozhlas zase v tom, že uvádí jen jméno hrajícího, ale zcela ignoruje informaci o nástroji. A přece všichni víme, jak důležitá je informace, na jaké varhany se hrálo.

[2] Instrukce Musicam Sacram (1967) VIII/62 charakterizuje jejich zvuk výrazem plným úcty *mirus clangor* (=obdivuhodný zvuk).

keyboard – klávesy, což je chatrná napodobenina klavíru[3] a na ní demonstrují svoje neumění a svůj nevkus. Je to smutné.

Jiří Sehnal

Informace – Nabídky – Pozvání

Kurz pro chrámové varhaníky v Třebíči

Sdružení Musica sacra ve spolupráci s třebíčským děkanstvím pořádá tříletý vzdělávací kurz pro chrámové varhaníky. Je určen pro stávající varhaníky, začínající varhaníky a pro ty, kteří se chtějí stát varhaníky. **Stávajícím varhaníkům** nabízíme lekce improvizace a systematické studium klasického repertoáru varhanní literatury. **Začínající varhaníci** budou mít možnost zdokonalení techniky své hry (hra na manuále, hra s pedálem) a systematického budování kancionálového repertoáru. **Těm, kteří se chtějí stát chrámovými varhaníky,** položíme solidní základy techniky varhanní hry a uvedeme je do služby chrámových varhaníků. Podmínkou pro přijetí do kurzu je alespoň částečné ovládání klávesového nástroje (nejlépe klavíru, popř. akordeonu, keyboardu). **Závazné přihlášky zasílejte do konce září 2012 na výše uvedené kontakty Musica sacra.**

Kurz skončí zkouškami, po jejich složení dostanou účastníci kvalifikační osvědčení kantora, které platí ve všech diecézích ČR (viz ACEB 10/96). Zkušenosti ukazují, že kurz také přinese účastníkům povzbuzení v jejich službě a obohacení ze setkání s kolegy.

MÍSTO A ČAS

Zahájení kurzu bude v sobotu 13. 10. 2012 v 9 hodin v aule Katolického gymnázia Třebíč, Otmarova 30/22. Výuka bude probíhat jednou za měsíc v sobotu od 9 do 13 hodin v těchto termínech: 13. 10., 10. 11., 1. 12. 2012, 12. 1. 2013 (další termíny budou zveřejněny na webu Musica sacra).

PROGRAM

Varhanní hra – technika hry, zásady doprovázení, základy improvizace

Hudební teorie – hudební nauka, nauka o varhanách, dějiny katolické chrámové hudby, základy taktování a vedení sboru

[3] Klavír byl v kostele sv. Piem X. výslovně zakázán. Viz Motu proprio z 22. 11. 1903, VI/19.

Liturgika – nauka o liturgii, zásady výběru a provádění písní, žalmů aj. při různých bohoslužbách

Přednášky z teoretických předmětů budou společné, varhanní hra v malých skupinkách u několika nástrojů pod vedením zkušených lektorů.

VYUČUJÍCÍ

PhDr. Willi Türk, PhDr. Ing. Karol Frydrych, MgA. David Postránecký, Svatava Baráková, Bc. Ivo Prchal aj.

POMŮCKY

Základními učebními pomůckami budou tyto publikace:

Škola na varhany, František Bachtík – Stanislav Jiránek (Kč 325,--)

Varhanní doprovod kancionálu (Kč 500,--) nebo *Snadný varhanní doprovod* (Kč 280,--)

Direktář pro varhaníky (Kč 50,--)

Příručka pro varhaníky (Kč 120,--)

ABC hudební nauky, Luděk Zenkl (cca Kč 200,--)

Doplňkový doporučený notový materiál – *Varhanní preludia na písně z Kancionálu* (jednotlivé sešity, á Kč 190,--)

Všechny publikace budou k zakoupení na kurzu.

FINANCE

Kurzové (Kč 1.000,-- / rok) a učební pomůcky hradí farnost.

PhDr. Willi Türk, předseda Musica sacra

***

Jednota Musica sacra plánuje na podzim r. 2012 vydat **sbírku responsoriálních žalmů Zděňka Pololáníka**. Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi nákladný projekt, uvítáme jakýkoli finanční dar nejen od jednotlivců, ale příp. i od podnikatelů. Pro daňové účely můžeme dárci vystavit potvrzení o přijetí daru. Variabilní symbol pro platby zaslané na účet MS je 150. Děkujeme!

***

Dalším plánem jednoty Musica sacra je ještě během tohoto roku uskutečnit **dotisk publikace Kancionál – snadný varhanní doprovod**. Náklad publikace ve výši 1.000 ks z r. 2004 je již několik měsíců vyprodaný. Zejména u začínajících varhaníků je však žádanou a důležitou pomůckou při jejich varhanické průpravě. Vzhledem k tomu, že je možné provést před dotiskem

publikace drobné korektury, prosíme všechny jeho uživatele, aby nám do 31. 7. 2012 **zaslali chyby**, které v Kancionálu – snadném varhanním doprovodu našli (např. chybný text, chyby v notovém záznamu atd.). Všem děkujeme za spolupráci!

***

Letošní škola duchovní hudby **CONVIVIUM 2012** se uskuteční 11. – 19. 8. 2012 ve Spišské kapitule na Slovensku. Bližší informace naleznete na www.convivium.cz.

***

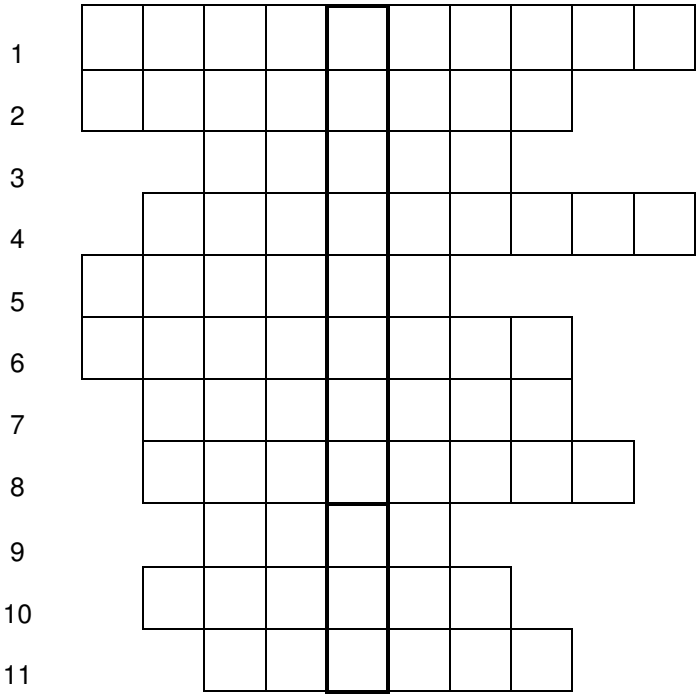
Uzávěrka dalšího čísla je 30. září 2012. Budeme rádi, když nám pošlete své příspěvky. Díky!

***

Adresa vydavatele: MUSICA SACRA, Smetanova 14, 602 00 Brno
Tel.: 549 251 008, e-mail: musicasacra@musicasacra.cz
http://www.musicasacra.cz
Návštěvní dny:
pondělí: 9.15 – 12 hod.
středa: 9.15 – 12, 13 – 16 hod.
pátek: 9.15 – 12 hod.
Bankovní spojení: ČSOB – Poštovní spořitelna, č. účtu: 154525774/0300
Registrace Zpravodaje Musica sacra: MK ČR E 19603

Křížovka

Řešení tajenky z minulého čísla: CRUCI FIXUS: 1. Score, 2. INRI, 3. Debut, 4. MMCD, 5. Diva, 6. Gramofon, 7. Pozitiv, 8. Sexta, 9. Flauto, 10. Si. Správnou tajenku nám zaslalo sedm luštitelů: V. Malý, J. Hubert, P. Frkal, J. Pohl, J. Lindr, M. Šobáňová a J. Omelka. Odměnu zasíláme paní Marii Šobáňové. Tajenku tohoto čísla nám zašlete do 30. 9. 2012.

1. Svátky smrti a vzkříšení Ježíše Krista.
2. Časopis pro lidovou hudbu duchovní (1939-1950), který založili břevnovští benediktini v Praze
3. Kniha mešních obřadů.
4. Souzvuk čtyř tónů v terciových vzdálenostech.
5. Pater … qui es in caelis.
6. Hudebně správný a přesvědčující přechod z tóniny výchozí do tóniny cílové.
7. Pamětní kniha s pravidelným chronologickým zápisem událostí.
8. Slavnost Těla a Krve Páně lidově.
9. Zkratka Janáčkovy akademie múzických umění.
10. *Český kancionál* (1683) vydal jezuita Matěj Václav…
11. Velikonoční svíce.

Karol Frydrych